

Az Újság

MAGYAR KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP

Felelős szerkesztő és kiadó: Gaál Sándor

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Toldi Miklós-tér 15. Telefon 60. Előfizetés egy hónapra helyben 2.— Pengő, vidékre 2.30 Pengő

Chikágóban letartóztatták Károly volt román királyt

Ismeretes, hogy Károly, volt román király követelőzően lépett fel a mexikói hatóságokkal szemben s egyebek között azt kívánta, hogy neki a fejedelmeknek kijáró elbárást biztosítsák. Ezért neki Mexikóból távoznia kellett. — Kérte átlépte. Most emiatt Chikágóban letartóztatták.

Elérkezett a japán akció ideje

Csütörtökön volt egy éve annak, hogy Roosevelt átadta Japán követének azt a jegyzéket, melyről nyilvánvaló volt, hogy követelései nem teljesíthetők. Roosevelt azt kívánta Japántól, hogy hagyja fel az új Ázsia megszerzésére kidolgozott tervét. Így vált a háború elkerülhetetlenné. December 8-án Amerika már elszentelte nagy tengeri vereségét s utána Japán a világ csodálatát kiérdemelt hősiességgel vivta ki egymás után sikereit. Az évnek az az időszaka köszönt most ismét be, amely azon a világrészen, ahol Japán visel hadat. — Ez most is kezdete lesz a nagy japán akcióknak — írja a nemzetközi sajtó.

A tengely elfoglalta Toulont és leszereli a francia hadsereget

E hó 11-én, mikor a német és olasz csapatok átlépték a francia demarkációs vonalat, hogy angolszász támadás ellen megszállják a Földközi-tenger francia partjait, Toulon hadikikötőt és környékét szabadon hagyták és annak védelmét a francia flottára és hadseregre bízták, hogy így fejezzék ki a francia hadsereggel szembeni megbecsülést. Tegnap hajnalban a tengely mégis elrendelte Toulon megszállását és Hitler Pétain államfőhöz intézett levelében közölte azt is, hogy a hadsereget leszerelteti. Okot erre az adott, hogy a francia flotta parancsnoka noha 11-én becsületsszavával fogadta, hogy megvédi a partokat, 12-én már napiparancsban megtiltotta a flotta egységeinek, hogy angolszász hajókra lőjenek, ha azok partraszállási szándékkal közelednének. Hitler mindezek ellenére ígéretet tesz Franciaországnak, hogy háború után visszaadja gyarmatait. — Levelében Hitler emlékeztet arra, hogy ő mindig a német-francia együttműködést akarta és ezután is ezért fog dolgozni.

A tengely elsüllyesztett néhány francia hajót

A Toulon elleni akció hajnali 3 órakor kezdődött. A hadikikötő fölött bombázók jelentek meg és világító rakétákat lőttek ki, hogy lássák a francia flotta szándékát. Nevezetesen ugyanebben az időben a szárazföldön csapatok törtek előre és a várost és környékét elfoglalták. A menekülni szándékozó hajók néhányát a tengely bombázói elsüllyesztették. A hadsereg leszerelése folyik. Az eseményekért a

francia kormány egy ma éjjel kiadott közleményében a felelősséget azokra hárítja, akik miatt a tengely elhatározása megszületett.

Érdekes fejleményei lesznek a Darlan-ügynek

A ma reggeli párizsi sajtó írja, hogy Darlan megbízatása miatt Anglia és Amerika között sokkal súlyosabb az ellentét, mint azt ma a világ látja. Rövidesen érdekes fejleményei lesznek ennek az ügynek. Anglia és Amerika nem tud megegyezni. London ennek tudatában tegnap este már a rádió elé engedte De Gaulle-t, aki ma repülőgépen Roosevelthez utazik. Onnan visszajövet várható, hogy a két szövetséges között kirobban a viszály.

Portugália semleges marad, Spanyolország erősíti szigeteit

Portugáliában tegnap hivatalos nyilatkozat hangzott el, amely bejelenti, hogy a dolgok jelenlegi állapota mellett Portugália továbbra is a legszigorúbb semlegességét tartja meg. Spanyolország az Atlanti Óceánon fekvő szigeteire újabb csapatokat küldött, hogy megvédje azokat egy esetleges amerikai támadás ellen. Erre számítanak, mert ezek a szigetek az Amerika és Dakar közti útvonalon fekszenek.

Tunisz még csak készül a harcokra

Róma jelenti, hogy tegnap csak egy kisebb méretű összeütközés történt Tuniszban. Az amerikaiak be nyomultak Tunisz területére, de a tengely nekik nagy veszteséget okozva, visszaűzte őket. Róma megállapítja, hogy Tuniszban még csak a küzdelmek előkészítése folyik.

136 amerikai hajó pusztult el Algíria előtt

A tengereken a buvárhajó harc változatlanul tart. Egy tegnapi jelentés szerint a különböző tengereken ismét 19 angolszász hajó került tengerfenékre, 123 ezer tonnátartalommal. Római közlés szerint a partraszállás óta eltelt tizenhét nap alatt az angolszászok százharminchat hajójukat veszítették el a Földközi tengeren. — Ez pótolhatatlan veszteség, mert az utánpótlás hajóit is ugyanez a sors éri.

Minden ponton megállt a támadás

Berlinből közlik, hogy a sztalin-orsz hadosztályt megtizedeltek. A Kal-muk földön az ott küzdő orosz lovas-ságot teljesen megsemmisítették.

A kenyérgabona beszolgáltatásának módosítása

A közellátásügyi miniszter rendeletet adott ki a kenyérgabonafejadagok beszolgáltatásának módosításáról. A rendelet értelmében azok, akiknek évi fejadagjuk 240 kg., 20 kg., akiknek évi fejadagjuk 180 kg., 15 kg., akiknek évi fejadagjuk 120 kg., 10 kg. kenyérgabona beszolgáltatására kötelesek. Az évi 120 kg.-os fejadagra jogosító kenyérgabonajeggyel ellátottak közül az 1942. évben született gyermekek évi fejadagja 60 kg-ra csökken.

Az egyhavi fejadagnak megfelelő kenyérgabona beszolgáltatására köteles tehát minden kenyérgabonajegy tulajdonosa abban az esetben, ha kenyérgabonajegyen gabonaszelvény már nincsen. Ez alól az általános szabály alól kivétel az, akik az 1942. évben született, mert ezeknek a gyermekeknek kenyérfejadagjából már akkor is be kell szolgáltatni a szülőknek a megfelelő részt, ha a kenyérgabonajegyről hatnál több szelvény hiányzik.

A rendelet csökkenti a kenyérgabonapótló alapján megtartható kenyérgabonamennyiséget azoknál az 50 kat. holdnál nem nagyobb területen gazdálkodó birtokosoknál és bérlőknél is, akik saját gazdaságukban állandó nehéz testi munkát végeznek és akik saját termésükből a kenyérgabonapótló jegyükből megtartható 60 kg. kenyérgabonapótlófejadagot megtermelték. Ezeknél a pótlófejadag 60 kg.-ról 30 kg.-ra csökken, tehát 30 kg. beszolgáltatására vannak kötelezve.

Nem csökken a szegődményes (konvenciós) cselédek és az időszakos munkások (sommások) pótlófejadagja.

A termelő köteles a szegődményes (konvenciós) cselédek számára meghagyott, vagy megszerzett évi kenyérgabonamennyiség 8 százalékát is beszolgáltatni.

Az első termésrendelet értelmében az el nem vetett őszi vetőmagot 1942. december hó 31. napjáig kell beszolgáltatni. A jelen rendelet értelmében ez az időpont úgy módosul, hogy már 1942. december 5. napjáig kell eleget tenni ennek a köteleességnek. Ha a tényleg bevetett terület kisebb, mint a gabonalap kiváltásakor a kenyérgabonára bejelentett területből az őszi vetésre eső rész, a területkülönbség minden kat holdja után a termelőnek búzából 120 kg. ot, rozsból pedig 110 kg. ot kell szolgáltatnia. Ugyancsak be kell szolgáltatni azt a kenyérgabona-

felesleget, amelyet a termelő az őszi vetés alkalmával a kat. holdankint vetőmagbuza céljára visszahagyott 110 kg. ból nem használt fel.

A rendelet szerint a termelő árpakészletéből a gazdasági szükségletet meghaladó részt is köteles beszolgáltatni. A termelő gazdasági szükségleteként azt az árpamennyiséget kell számításba venni, ami az 1943. évi tavaszi vetés céljára szükséges, továbbá, ami a szegődményes cselédek szolgálati szerződése alapján jár, valamint a rendelet hatálybalépésekor a birtokában lévő minden egyes szarvasmarha és minden egyes sertés után 1 q. minden egyes tenyészkoca után pedig a vár

ható szaporulat részére 1 q.

A beszolgáltatandó kenyérgabona és árpa kivételének idejét minden egyes községben az illetékes közellátási kormánybiztos fogja megállapítani.

A beszolgáltatandó kenyérgabona mennyiségét a községi előljárásnál be kell jelenteni, mégpedig ott, ahonnan a kenyérgabonajegyet kiszolgáltatták. A termelőnek annál a községi előljárásnál kell megtenni bejelentését, amely részére a gabonalapot kiadta. A bejelentési kötelezettség a háztartás fejét, illetve azt terheli, akinek birtokában van a beszolgáltatandó kenyérgabona és árpa.

A termelőnek a bejelentés alkalmával igazolni kell azt is, hogy a kukoricabeszolgáltatási köteleességének eleget tett.

Ma délután gazdaértekezlet lesz a városházán

Ma szombat délután 5 órakor a gazdaközönség részére a városháza tanácstermében a kenyérgabonabeszolgáltatási kötelezettségre vonatkozólag ismeretterjesztő értekezletet tartunk.

Az értekezleten részt vesz dr. Sipos Béla miniszteri biztos is. Kérjük a város gazdaközönségét, hogy az értekezleten minél nagyobb számban jelenjen meg.

Megkezdtek működésüket a gabonabeszolgáltatási bizottságok

Lapunk hasábjain több ízben ismertettük olvasóinkkal a kenyérgabona- és árpabeszolgáltatás tárgyában kiadott kormányrendeletet.

Tegnap óta működnek a közellátási hivatalnál, a Gazdakörnél és a Magyarháznál azok a bizottságok, ahol a termelő és kenyérgabonával ellátott lakosság jelentkezni köteles. Ismételtén felhívjuk a lakosság figyelmét a jelentkezési kötelezettségre. Ne felejtjük el, hogy legnagyobb kötelezettségnek tesszünk eleget akkor, mikor hazafiúi köteleességünket teljesítjük, azáltal, hogy kenyérgabonánk egy részét és abból a szükségleten felül elért megtakarítást a Haza rendelkezésére bocsátjuk akkor, amikor az ország sorsa függ attól, hogy mennyit adunk.

Elsősorban is a gazdaközönséghez a termelőkhoz fordulunk. — Magyarország agrárállam. A kormány agrár politikájával az utóbbi évtizedek alatt a gazdatársadalom érdekében olyan és annyi áldozatot hozott, hogy most midőn az állam — a mai rendkívüli helyzetében — a gazdatársadalomhoz fordul, ez utóbbi a kormányzat iránt érzett hálájából köteles kenyérgabonájából annyit adni az országnak, hogy ez a sokat vérzett és szétdarabolt ország — most a nagy világégésben véglegesen el ne bukjon, hanem győztesen kerüljön ki. Bátor és hős honvédeink hazánktól több ezer kilométer távolságban harcolnak, tartják távol tőlünk az ellenséget. Nekünk idehaza köteleességünk a belső frontot, a kenyérfrontot, úgy tartanunk, mintahogy azt apáink, testvéreink és fiaink tartják messze Oroszországban. Egy olyan társadalmi eszme ellen harcol a magyar honvéd — amely eszme ha győzne — a gazdatársadalom elvesztené földjének

utolsó darabját is.

A kormány a kenyérgabona besolgáltatása alkalmával a legmesszebbmenő amnesztiát adja. Bárki, akinek birtokában nem törvényes úton szerzett kenyérgabona van, vagy aki előbbi besolgáltatási kötelezettségének eddig eleget nem tett — amnesztiában részesül, ha kenyérgabonáját a most folyó ellenőrzés alkalmával beszolgáltatja. Az elszámoltató bizottság nem kérdezi, nem nézi, hogy a felajánlott kenyérgabonamennyiség honnan származik. Bátran jelentkezhettek tehát mindenki, akinek birtokában kenyérgabona van.

Itt közöljük azt is, hogy a bizottságok holnap — vasárnap — délelőtt és délután is működnek.

FELHÍVÁS!

Kérem a mélyen tisztelt megrendelőimet, mielőtt

ruhaszükségletét beszerezné

tekintse meg üzletemet. Raktáron tartok

finom öltöny- és télikabátszöveteket, cájgokat

és a legjobb belésárut nagyválasztékban, szolid árak mellett. — Tisztelettel:

Bondár Lajos

uriszabó és szövetkereskedő. Arany János-utca 40. — Egy tanuló felvétetik.

Katalln-táncestély vasárnap délután pontosan fél 6-kor

Nyomatott a kiadótulajdonos Gaál Sándor könyvnyomdájában Nagymalontán, Toldi-tér 15. sz. alatt. Telefon: 60.

Bár gazdag lehetnék

— gazdag lehetnék — mondja vágyakozva sok ember. Ez a vágya már a közeljövőben teljesülhet, ha egy három vagy másfélpengős államsorsjegyet vásárol. A huzás már

december 4-én lesz

Főnyeremény:

40.000.—AR P.

További nyeremények:
P 20.000.—, P 10.000.—, kétszer P 5.000.—, négyszer P 2.500.—, hatszor P 2.000.—, harmincháromszor P 1.000.—, stb., stb., stb.

Én is hallottam,

... hogy a múlt század elején egy el-
més feltaláló zenélő tányérokat hozott for-
galomba? A különleges áru megvételére a
következő szavakkal csábított: „A tányérok
belül üresek s akkor kezdenek el zenélni, ha
forró folyadékot öntenek beléjük. Mivel min-
den tányért bizonyos meghatározott hangra
lehet hangolni, a tányérok egy levest evő
társaságnak szórakoztató zenével szolgál-
hatnak”.

... hogy XIV. Lajos francia király ide-
jében az udvari zenekar tagjai az a kivált-
ságot élvezték, hogy bármely francia város-
ban külön engedély nélkül borbélyüzletet
nyithattak?

... hogy az eszkimóknál az illem elleni
súlyos vétségnek számít, ha egy nő a lábát,
vagy akár a lábujjait födetlenül mutatja?
Viszont más testrészeit nyugodtan födette-
nül hagyhatja idegenek jelenlétében is a
nélkül, hogy megbotránkoztatásra szolgál-
tatna okot.

... hogy a bauxit nevű fém, amelyből
az alumíniumot készítik, nevét első lelőhe-
lyéről, a délfraanciaországi Les Baux nevű
falucskáról nyerte.

... hogy a Kaukázus tetejéről el-
dehet látni a Fekete-tengerre és a Kaspi
tóra is.

... hogy az ókorban Itáliában még nem
voltak narancsültetvények? Először Néró csá-
szár uralkodása alatt (54—68) hoztak na-
rancsot Kis-Ázsiából és Afrikából római
földre.

... hogy a billiárdgolyó egy hosszabb
játék alatt több, mint 80 kilométernyi
távolságot tehet meg.

... hogy a golfjátékos egy látszólag
kényelmes játék alatt ugyanolyan erőt fejt
ki, mintha a 138 méter magas berlini rádió-
tornyot nyolcszor mászná meg egymás
után.

... hogy egy felnőtt ember s egy
ugyanolyan súlyú majom izomerejének ösz-
szehasonlításánál a majomé lett a pálma.

... hogy egy gyorsuszó bajnok gyor-
sabban uszik a cápánál.

... hogy egy ötös tenniszjátzmánál a
játékos ide-oda szaladgálva 17 kilométert
tesz meg.

... Oslóban a patkányok évente 8
millió pengőre rugó kárt okoznak.

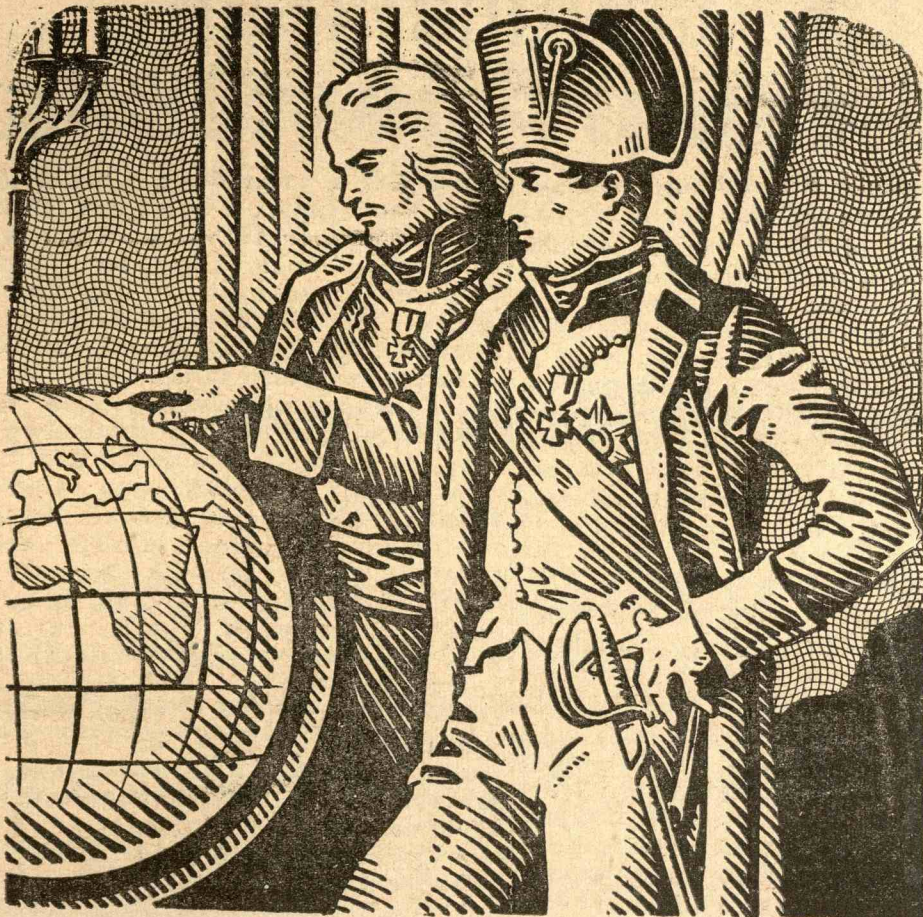
... hogy a francia konvent naptár-
reformmal foglalkozó gyűlésén az egyik
képviselő a következő szavakkal tiltakozott
a hétnél tíz nappá való változtatásába:
„Évszázadok óta bevett szokás, hogy a tisz-
tességes polgár a hét végén tiszta inget
vált. Az emberi jogok ellen vétene az, aki
egy polgárt arra akarna kényszeríteni, hogy
az ingét a jövőben tíz napig hordja?”

... hogy a Dániához tartozó apró szí-
igeteken vannak a világ legkisebb iskolái?
Az iskoláknak gyakran csupán 6—8 tanulója
van.

... hogy a Raagő szigete 150 hold
kiterjedésű, a tenger színe fölött legmaga-
sabb pontja hatméter s lakóinak száma 21.

— **Figyelem!** A városi tisztviselő kara-
ezében is megrendezi műsoros Katalin-
táncdelutánját — melynek összes bevételét
ezalkalommal — a fronton harcoló katonák
téli melegruha segélyalapjának javára jutattja.
A táncdelután folyó hó 29. vasárnap del-
után 6 órai kezdettel lesz megtartva a Vi-
gadó összes termeiben. Rövid, de hangulatos
és kedves műsorszámokkal is igyekszik a
Rendezőség a táncestélyt még kellemesebbé
tenni. Közreműködik a helybeli Dalegylet
induló énekszámokkal és az Arany János
gimnázium VII—VIII. osztály tanulói Liszt
III. rapszódiaját táncolják. Az estélyt szintén
a gimnázium felsőosztálybeli tanulói nyitják
meg a francianegyessel, a renesans kedves
táncával.

60 a „Nagyszalontal Az Ujság”
telefonszáma.

gönczi gebhardt

AZ EURÓPAI ÖNELLÁTÁS

Ma is kemény önellátási harcot
viv Európa, akárcsak Napoleon
idejében. Gazdasági téren ez a
harc abban nyilvánul, hogy hazai
termékek lépnek az elmaradt ten-
gerentúli szállítmányok helyébe.
Sok kényszerű kísérlet mellett
a napoleoni idők kifejlesztettek
két olyan belföldi ipart, amely-
nek termékei helyettesítették és
nagyszerűen helyettesítik ma is
a hiányzó tengerentúli cikkeket.
Ilyenek és több mint 100 éve
ismertek az európai piacon a hó-
fehér répacukor és az aranybarna
illatos és zamatos Franck cikória-
kávé. Az a közkedvelt „Franck”
cikóriakávé, amely minden kávé-
főzet ízét zamatosabbá teszi, de
amely egymagában is — tejjel
keverve — kitűnő italt szolgáltat.

Franck
cikóriakávé

A víz kezelésére szólít fel a légoffalmi liga szalontai szervezete

Hogy a padláson tárolt víz az edé-
nyekben be ne fagyjon, a tél hidegében,
minden 100 literes edénybe 4 kg., az 50
literesekbe 2 kg. konyhasót oldjunk fel
és azt időközönként keverjük meg, ezzel
az eljárással meggátoljuk a víz megfa-
gyását.

A fáradhatatlan tábori-postások

(Honvéd haditudósító század.
Ferencz Gyárfás haditudósító.)

A keleti hadszíntér uttalan-utjain, esőben, sárban, tikkasztó hőségben és kibíradhatatlan fekete portengerben rohanak nap-nap után a zöldre festett, redőnyös postakürrtel jelzett gépkocsik. Tetejükön két-három tisztes, esetleg honvéd géppisztolyt, vagy gyalogsági puskát tart a kezében és figyel... Postások ezek. A keleti arcvonal fáradtságát nem ismerő tábori postásai, kik éjjel-nappal nehéz szolgálattal tartják fenn az arcvonal és az otthon között a kapcsolatot.

Tábori posta!... A két szó által fedett felmérhetetlenül nagy fogalmat csak azok tudják megérteni, akik valaha arcvonalszolgálatot teljesítettek. Postát vár itt mindig mindenki.

A tábori posta külön lelkiismereti kérdés. A beosztott tisztek, tiszthelyettesek, tisztesek és honvédek tudják, mennyire várják a postát. Ők is postát várnak. Ugy végzik a dolgukat, mintha szakadatlanul saját küldeményeiket intéznék... Hadvezetésünk katonai érdekeit tartotta szem előtt, amikor a postához kiváló szakembereket hívott be.

Végig az egész arcvonalon ezek intézik és irányítják a küldeményeket. Az elosztó, összpontosító és továbbító hivatalok a nap bármelyik órájában a csapattestek rendelkezésére állanak. Aránylag nem nagy személyzettel, de felfokozott munkakedvvel és végtelen lelkiismeretességgel végzik — legtöbbször életveszedelem között — feladatukat...

Az arcvonalban összegyűjtött táborilapokat szakasz, század, zászlóalj és ezredparancsnokságokon keresztül juttatják a gyűjtő tábori postához. Itt a beérkezés után nyomban feldolgozzák. Helységenként osztályozzák, mint bármelyik belföldi, békés körülmények között dolgozó postahivatalban... Az a cél, hogy a harcterről elindított levél mennél előbb érjen haza és a lehető leggyorsabban válasz érkezzék rá. Az első vonalban küzdő katonák ismerni akarja családja sorsát, helyzetét, baját, hisz a rendelkezésére álló eszközökkel innen is segíteni akar övéinek.

A levélszolgálat csak egyik ága a tábori postának. Ezek a hivatalok kereszttől óriási pénz- és csomagforgalom bonyolódik le. A gondos családapa, a szerető fiú zsoldját, pótdíját időközönként postán hazaküldi. A szövetségesek által birtokbavett területeken két fizetési eszköz van: a márka és a rubel. A táboriposta viszont pengőben számol, mert otthon hazai pénzben fizetik ki az összeget. Tíznaponként, egy-egy zsoldfizetés alkalmával óriási pénzmennyiségek gyűlnek össze a táboripostákon. Az egyoldalú pénzforgalom lebonyolítása nagy körültekintést, ügyezettséget, lelkiismeretet követel. Nem szabad, de nem is lehet itt sokat pepecselni.

Tán a pénzkezelésnél is nagyobb gondot és körültekintést igényel a kétoldalú csomagszállítás. Minden honvéd várja a hazuról küldött apróságokat. Ha keveset is lehet küldeni, mégis

hazai. Ezt a „hazai” kifejezést ismét csak azok tudják a szó igazi vonatkozásában megérteni, akik maguk is bontogattak több ezer kilométer távolságban hazai csomagot. De nemcsak kap, hanem küld is csomagot a honvéd. A kommunisták által harmadfélváltott óta nyomorgatott területeken is akad azért itt-ott megvásárolni való dolog. A keleten küzdő honvéd hadsereg min- gen egyes tagja takarékos. Ellátása jó, pénzét vagy hazaküldi, vagy valami értéket jelentő holmiba fekteti. Az utóbbi csomagalakjában juttatja szeret- teihez...

Van a tábori postának még egy negyedik szolgálati ága is: az ujságok. A harctéren ez is fokozott értéket jelent. Ujság! Hír! Otthoni szó! Otthoni levegő!... A kötegeket naponta szabályszerűen utnak indítják a nagy orosz síkság felé... Olykor-olykor öszszetorlódva, de mindig megérkeznek a küldemények. Ezeket csapattestek szerint igazságosan el kell osztani... A „Tábori Ujság” és a „Keleti Front” példányaival egyszerre kapja kézhez a honvéd rajonként a budapesti nagy lapokat is... Nem marad itt olvasatlan

egyetlen sor sem. Számontartják, kézről-kézre adják az ujságokat a magyar betűt szerető honvédek.

Fontos és sürgős tehát minden munka a táboripostán. Ha nappal nincs rá idő, éjjel is el kell végezni.

Pedig sokszor, nagyon sokszor megzavarják a tábori posta munkáját is. Sokszor egymást érik nappal is a légiriadók. Ilyenkor azonnal fel kell állni az íróasztalnak kinevezett ládák és ajtószárnyak mellől, magára marad az elosztó szekrény. Mindenki védő- árokba rohan, mert bármelyik pillanatban sísteregni kezd a bomba...

Különösen az éjszakai munkát szeretik megzavarni a vörös bombázók. Nappal féltik a bőröket. Ugy vélik: éjszaka ritkábban fog a légháritó ágyuk lövedéke... Nem egyszer feléjszakákon át lapul a táboripostás légvédelmi árokban.

A keleti arcvonal jelszava: mindenki a maga helyén igaz magyar lélekkel, teljes felelősséggel, messze- menő önfeláldozással végezze munkáját. A magyar tábori posta katonái is becsülettel megtartják ezt a parancsot és alkalmazkodnak a jelszóhoz. A természeti és mesterséges akadályok leküzdésével, éjt nappallá téve tartják a kapcsolatot, viszik a hírt férj-feleség, szülő és gyermek között. A magyar honvéd tiszteli és szereti a postás- katonát. Az otthon is gondoljon sze- retettel rájuk.

Megoldás előtt áll az önálló iparosok és kereskedők betegellátásának kérdése

Már a jövő év elején a parlament elé kerül az erről szóló törvényjavaslat

Az önálló iparosok és kereskedők kór- házi ápolásának kérdése egyike a leg- régibb, de egyúttal legidősebb problé- máknak. Azokról az önálló iparosokról és kereskedőkről van szó, akik

nem tartoznak sem az OTI, sem a MABI kötelékébe, de másféle szociális betegbiztosítási intéz- ménytől sem várhatnak segítséget, ha megbetegszenek és kórházi vagy szanatóriumi ápolásra szo- rulnak.

Az Egészségügyi és Jóléti Szövetség ajánlatot tett ez ipari és kereskedelmi érdekelt- ségeknek, hogy amennyiben a hozzájuk tar- tozók tagokul belépnek a szövetség köte- lékébe, betegség esetén szanatóriumi vagy kórházi ellátást biztosít számukra.

A szövetséget a saját vezetőségéből bizottságot küldött ki, amely tárgyalásokat folytat az érdekképviselletekkel, többek kö- zött a Baross Szövetséggel és az Ipartestüle- tek Országos Központjával. Hogy az eddigi megbeszélések nem vezettek eredményre, annak oka elsősorban az, hogy

a kérdés rendkívül komplikált és igen nagy körültekintést igényel.

A szövetséget a várt eredményt csak úgy tudná elérni, ha az iparosok és kereskedők nagyobb rétegei tömegesen lepnének be a tagjai sorába. Ennek a tömeges belépésnek viszont nagyrészt az a körülmény áll útjá- ban, hogy

küszöbön áll az önálló iparosok és kereskedők szociális, kötelező erejű biztosító intézetének felállí- tása, amelynek keretében a tagok betegségi, öregségi és nyugdíj- biztosítása véglegesen és intéz- ményesen megoldást nyerne.

Kilátás van arra is, hogy ez a több, mint háromszázezer tagot számláló nagy szociális intézmény — éppen úgy, mint az OTI — saját kórházat is fog felállítani a tagjai szá- mára.

Varga József iparügyi miniszter nem- régen egyik beszédében olyan kijelentést tett, hogy az önálló iparosok és kereskedők szociális biztosító intézetének előkészítő mun- kálatai befejezést nyertek. A kiküldött tár-

caközi bizottság már már a törvényjavaslat tervezetének munkájával foglalkozik. A jelek- ből arra lehet következtetni, hogy

az iparosok és kereskedők szoci- ális biztosító intézetének kötelező felállításáról szóló törvényjavaslat már a jövő esztendő első hónap- jaiban a parlament elé kerül.

Ettől a lépéstől az önálló iparosok és keres- kedők a kórházi ápolás biztosítása szempont- jából is nagy eredményeket várnak.

Apanázst követelt válófélben lévő felesége apjától

Egy magántisztviselő 5 ezer pen- gős pert indított jómódu apósa ellen. Az após eljegyzés alkalmával kijelen- tette, hogy havi 200 pengő apanázst ad s ezt fizette is mindaddig, amíg a férjet el nem hagyta felesége. A kereset szerint az após volt az oko- zója a házasság felbomlásának. Török Géza budapesti törvényszéki tanács- elnök elutasította a különös keresetet. Az ítélet indokolása szerint az apanázs lényegében hozományjellegű és az ál- landó bírói gyakorlat értelmében a készpénzhozományt — mint, hogy a házassági terhek megkönnyítése a ren- deltetése — az életközösség megszű- nése esetén vissza lehet követelni. Az apanázs fizetésére vállalt kötelezett- ség tehát a házassági életközösség megszűnésével vagy megszakításával megszűnik, mert az apanázsnak is a házassági terhek megkönnyítése a célja. A felek megszakították a házas- sági együttélést, mi értelme volna tehát annak, hogy após veje életét megkönnyítse apanázs fizetésével. A pereskedő vő kötelezte a bírót a per- költség megfizetésére is.

FERENCJÓZSEF
KESERŰVIZ

A MAI NAP

A HŐMÉRSEKLET
reggel 7 órakor — 3 délbén — 1 fok volt

Holnap: Vasárnap

November

29

Kat. Ad. 1 vas.

Prot. Noé

— **A Ref. Leányszövetség kultur-estje.** December 6-án, vasárnap este lesz a Ref. Leányszövetség fényesnek ígérkező kultúrelőadása a Vigadó nagytermében. Az előkészületek folynak. A gondosan összeállított műsornak néhány számát már meg is említhetjük: A Főméltóságú Urról — névnapja alkalmából megemlékezik Ravasz Dezső dr főgimn. tanár, igazgató. „Magyar egység” címmel előadást tart — a városunkban már jólismert és közkedvelt — Orth Győző nagyváradi missziós lelkész. Színpadra kerül — Lorántffy Zsuzsanna életéből — a „Gyűrű” című, komoly történelmi és mégis szórakoztató, kedves darab. Ezenkívül szép ének és alkalmi zeneszámok, szavaltatok stb. teszik a műsort teljessé és ünnepélyessé. Majd erre még részletesebben is visszatérünk.

— **Felhívás.** Felhívom a menhelyi gyermekeket tartó nevelőszülőket, hogy 1942. december 1—5. ig az összes családoknál kihelyezett menhelyi gyermekeket orvosi vizsgálatra be kell mutatni és pedig a következő sorrendben: December elsején az I. és II. kerület, 2-án a III. kerület, 3-án IV-V. kerület, 4-én a VI. kerület és a tanyák. A vizsgálatokat délelőtt 10—11 óra között tartom meg a városháza I. emelet 9. sz. szobájában. A rendelet ellen vétők büntetésben részesülnek. Dr. Balaton Zoltán menhelyi rendelő orvos.

— **Meghívó.** A helybeli huszárszázad folyó hó 29-én, vasárnap délelőtt 11 órakor, házi lovasmérkőzést rendez a laktanyában, melyre érdeklődőket szívesen lát. Belépődíj nincs.

— **Felhívás.** Tisztelettel értesítem a pálinkafőzőket, hogy csak január 5-ig főzhetnek, tehát mindenki minél hamarabb főzesse ki pálinkáját. Vass Sándor szeszfőzde tulajdonos, Hitler Adolf-ut 55.

— **Súlyos fegyházra ítélték egy 4 és fél éves kisleány halálra kínzóit.** Budapestről jelentik: A büntető törvényszék felelősségre vonta Cveig Andor Vince 25 éves sofőrt és a vele közös háztartásban élő Szalay Józsefné, szül. Feuerstein Szerénát. A vadházasságban élő pár bestiális kegyetlenséggel kínozta halálra Cveig Andor 4 és fél éves kisleányát. A vádlottak, valamint a tanúk kihallgatása után az ügyész tartotta meg vádbeszédét, aki rámutatott arra, hogy a kisleánytól bestiális bánásmóddal akartak megszabadulni és a vádlottakban hiányzik az emberiség mértéke. A törvényszék bűnösnek mondta ki a két vádlottat halálhozó súlyos testi sértés bűntettében és ezért Szalay Józsefné 8 évi, Cveig Andor Vincét pedig 10 évi fegyházra ítélte.

— **44.500 halálos baleset Amerikában.** Washingtoni jelentés szerint az Egyesült Államok biztonságügyi bizottsága statisztikát tett közzé, amelyből kiderült, hogy a háború kezdete óta az Egyesült Államokban munkásbalesetek következtében 44 ezer 500 ember vesztette életét. Az üzemi balesetek során a megsérültek száma 3,8 millió.

SIEMENS RÁDIÓ

A szakember és a zeneértő véleménye

a SIEMENS RÁDIÓNÁL

mindenben megegyezik!

Váradon ítélik a Piacsek-ügyben

Az u.s. szobírószálg szalontai egyeshírája előtt ismét ádrágitási perek szerepeltek. Ezek közt volt az az ügy is, melynek vádlottja Piacsek Jenő hentesmester volt. Piacseket azért vonták felelősségre, mert jegy nélkül üzletében Grosznénak 6 kilogramm zsírszalonnát szolgáltak ki. Piacsek az igazságra való hivatkozással előadta, hogy a zsírszalonnát felesége szolgáltatta ki. A ki-

szolgáltatást Sándor Tivadar segéd végezte, aki maga is tudta, hogy a zsírszalonna jegy nélkül kerül ki az üzletből. A vádlott vallomását úgy Groszné, mint segédje megerősítte. Az ügyben a bíróság nem hozott ítéletet, mert azt annyira súlyosnak látja, hogy vádemelés végeit elrendelte az iratoknak a váradí ügyészszálghez való áttételét.

Érdekes perben ítélik a szalontai járásbírószálg

Szalontai viszonylatban nem minden napos per foglalkoztatta járásbírószálgunkat. Medgyesi János és József ellen lopásért tettek feljelentést. Ilyen vád alapján kerültek a bíróság elé. A följelentő Rusz György volt. Ugy ő, mint a Medgyesiek kettősbírókosok. Medgyesiek a szalontai határban laknak, Rusz azonban tuloldali.

Rusz azzal vádolta Medgyesieket, hogy a szalontai határban fekvő buzaföldjéről a gabonát learatták és azt eltulajdonították. — Megegyezés alapján — beszéltek a bíróságon a Medgyesiek, akik ellenszolgáltatásként Rusznak átengedték az ő tuloldali földjeik terményét. Ezt a román hatóságok adórtározás fejében lefoglalták és így keletkezett a bonyodalom. Medgyesiek ugyanis a lefog-

lalás ellenére úgy vélekedtek, hogy megegyezés alapján Rusz itteni buzaföldjének terménye őket illeti meg s ezért Rusznak kijelentették, hogy a terményt csak akkor adják vissza, ha a bíróság őket erre utasítja. Így tehát a vitássá lett tulajdonjog kérdését akarták tisztázni a bírósággal. Rusz azonban, hogy leegyszerítse az ügyet, Medgyesiek ellen lopás címen tett feljelentést a rendőrségre és elhallgatta, hogy közte és Medgyesiek között cserearatási megállapodás volt. A bírósági tárgyaláson azonban ez kiderült s így Medgyesieket a lopás vádjá alól felmentették. Rusznak visszatérték a buzát, amit az ő följelentése miatt a közellátási hivatal annak idején átvett. Most az a kérdés, hogy jut Rusz a buzához.

— **Halálozás.** Fájdalomtól megtört szívvel, de Isten akaratában megnyugodva tudatjuk, hogy a legjobb férj, testvér és sógor **Brán József** lakatos, 38 éves korában, hosszas szenvedés után elhunyt. Temetése vasárnap délután 2 órakor lesz a Kisfaludy-utca 41. sz. alatti gyászháztól a református templomban tartandó emlékszedés után. **A gyászoló család.**

— **December 5-én megindul a személyforgalom a déda-szeretfalvi vonalon.** Marosvásárhely. Megbízható helyről szerzett értesülés szerint a Szeretfalva-Déda vasutvonalon a személyforgalom december 5-én indul meg. Ezzel a Székelyföld teljesen bekapcsolódik az ország forgalmába. A személyforgalom megindulása ünnepséggel fog megkezdődni.

— **A decemberi zsiradag.** Közellátási hivatal közli, hogy a december havi zsirjegyekből csak az első (1. számu) szelvény váltható ki.

— **A Vöröskereszt javára ujjabban adakoztak:** Sass József 5, Pardy Géza és neje 5, Szöllőssy Sándor 10, Bajó László 10, Dr. Hadady Imréné 10, L. Nagy István 10, Széllné Bordás Ilona 10. pengőt. Isten áldása legyen a jószívű adakozókön. Adakozunk az elkövetkezendő boldog magyar jóreményében.

— **Négy liter a decemberi petróleumadag is.** A petróleum kiszolgáltatásról a város polgármesterének aláírásával ma ezt a hirdetményt adták ki: Tudomására hozom a város közönségének, hogy f. évi december hónapra érvényes petróleum szelvényekre összesen 4 (négy) liter petróleum szolgáltatható ki, tehát egy-egy szelvényre 2-2 liter.

Elegánsan, szépen akar öltözködni?
keresse fel
BERECZKY uriszabóságát
Horthy Miklós-ut 5.

Református vendégek

A Magyar Evangéliumi Munkás Szövetség központi kiküldöttei Dr. Gáspár Béla országos ügyvezető elnök vezetése alatt nov. 29-én vasárnap ismét megjelennek Nagyszalontán, hogy a téli egyházi munkaidő beálltával új lökést adjanak a szalontai szövetség tagozatának.

A kiküldöttek vasárnaponként sorra járnak a nagyobb gyülekezeteket — melyekben a mai nehéz időkben annyira szükséges — magyar és evangéliumi propaganda munkát végzik. Hozzáuk is ezért jönnek, lelkünkbe akarják vésni az öntudatos magyarság és keresztyénség követelményét, ami nem a beszéd, hanem a szolgálat és az áldozat.

A vasárnap délelőtti istentiszteleten Dr. Gáspár Béla ügyvezető elnök végzi a szolgálatot.

Délután 4-től 6-ig gazdag műsoru valóságos összejövetel lesz a központi iskola kulturtermében, melynek kiemelkedő száma a munkás szövetség másik kiküldöttjének előadása.

Az egyház vezetője szeretettel hívja a híveit úgy az istentiszteletre, mint a valóságos délutánra.

Rádió-műsor

SZOMBAT

2. Sárközi Gyula cigányzenekara muzsikál. 4. Andrási Győző csevegése. 5. Beszél a front. 5.20 Magyar filmmuzsika 6.25 Uray Tivadar csevegése. 6.35 Antonio Janigra gordonkázik a magyar olasz művészcsere keretében. 7.05 Magyar nóták. 8. Leánykérés, Hangjáték egy felvonásban. 8.25 Chappi tánczenekar játszik. 9. Házassági évforduló. Vándor Kálmán előadása. 9.20 A Posta Műszaki Üzemi Tisztviselők Dalköre. 10.15 Légterők fuvószzenekara. 10.45 Táncczene.

VASÁRNAP

7.30 Fohász. 8.15 Hírek. 8.30 Összefoglaló beszéd. 9. Egyházi ének és szentbeszéd. 11.15 Evangéliumi istentisztelet. 12.15 Levente-műsor. 12.55 Szvatkó Pál előadása. 1.10 A Rádiózenekar műsorából. 2. Részletek a Puccini operáiból. 3. Időszzerű gazdasági tanácsadó. 3.45 Táncczene. 5. Kívánsághangverseny. 6.50 Hírek. 8. Hangképek a vasárnap sportjáról. 8.20 Népszínműrészletek. 9.20 Holéczy Ákos együttese. 9.40 Hírek. 10.30 Simonffy Margit verseket mond. 10.50 Vidák József cigányzenekara muzsikál. 11.45 Hírek.

— Mit jelent a hadkötelezettségi adó és a hadmentességi váltás? Értésülésünk szerint a hadkötelezettségi adót azok fizetik, akiket katonai szolgálatra alkalmatlannak találtak, vagy akiket póttartalékba helyeztek. A hadkötelezettségi adót három évre vetik ki és negyedévenként kell fizetni. A hadmentességi váltást azok a 24—70 év közötti férfiak fizetik akik katonai honvédelmi szolgálatot nem teljesítenek. Az adó a jövedelemadó 4 százalékáig emelkedhet, de kivethető az illetők által fizetett lakbér szerint is, annak 3-10 százalékáig.

— Katalin-táncestélyre jegyelővétel T. Balogh könyvkereskedésében.

Könyvkötések

gyorsan és pontosan készülnek a

GAÁL-nyomdában

Eladó 100 kéve kőró. Futár-utca 5. Husfűstölést vállalkoz. Hétvezér-utca 16.

Hungária-Mozgóban ma este 7, vasárnap 3, 5 és 7 órakor

SZABOTÁZS

Szokatlanul merész, ujszerű, magyar filmóriás. Földalatti szervezettek lelketlen aljas munkája! Halál! Pusztulás! Kiss Ferenc. Simor, Hidvéghi, Benkő, Földényi, Pethes

Az Erdélyi Párt szalontai tagozata Árvay képviselőt kéri a fakérdés elintézésére

Az Erdélyi Párt szalontai tagozatának elnöke Pétery Lajos ügyvéd és Koós Ferenc titkár tegnap levélben fordult a tagozat nevében Árvay Árpád, Szalonta város országgyűlési képviselőjéhez, hogy kövessen el min-

den lehető a fakérdés megoldására.

Ilyképpen a f. ügy újabb segítséget fog kapni, mert a képviselő mindenbizonytal a levél vétele után eljár azonnal az illetékes helyen, hogy a faleszállítást Szalonta részére biztosítsák.

A hadbavonultak hozzátartozóinál ma kezdték látogatásukat a leventék

Jelentette a «Nagyszalontai Az Ujság», hogy a leventék országosan megszervezett akció keretében december másodikáig meglátogatják minden hadbavonult hozzátartozóját. Ezt a látogatást a nagyszalontai leventék

ma, szombaton kezdték meg. A családoknak láthatóan jól esett a látogatás s kisebb-nagyobb bajainak fel- említése mellett majd mindenütt kifejezték afölötti örömeiket is, hogy meglátogatták őket.

Elzárták a mozilátogatók elől a Széchenyi-uccai átjárót

Néhány nappal ezelőtt a Vigadó uccai nagykapuját lezárták. A kaput napról-napra mindig korábban zárták be. Ma már be sem várják azt, hogy a közönség a moziból hazamenjen, a kapu már zárva van. A mozilátogatók így csak a főtér felőli kijárón távozhatnak. Sokan vannak, akik a Széchenyi-uccai átjárót használták s ezeket természetesen nem érinti kellemesen az, hogy utjukban zárt ajtót találnak. Eltekintve attól, hogy miután a Vigadó épületét bárki is éjjel nappal a mozi főtéri kijáróján át

szabadon megközelítheti ennek a kapuzárás-nemhogy értelme volna, de egyenesen veszélyes következményekkel is járhat. Nevezetesen a Vigadó és a szálloda közé épült mozi látogatói egy esetleges tüzesetkor nem tudnának merre futni. Ez az általánosnak mondható vélemény, melynek alapján maga a közönség kívánja kérni a várost, nyitassa ki ismét a kaput, ami eddig mindig nyitva állt. A mozi is szorgalmazza a kapu kinyitását s ezt mindenbizonytal el is éri, mert neki az ut használatra szorgalmi joga van.

Hétfőig lehet a szőlőterületeket bejelenteni

Nagyszalonta m. város polgármesteri hivatala felhívja mindazokat, akik a város területén szőlővel beültetett földdel rendelkeznek és szőlő-területeket még a mai napig sem jelentették be, bejelentési kötelezettségüknek november hó 30-án, azaz hétfőn

déli 12 óráig a városi javadalmi adóhivatalban (emelet 2. sz. szobában) bejelentési kötelezettségüknek tegyenek eleget, mert a bejelentések elmulasztói ellen az idevonatkozó büntető rendelkezéseket alkalmazni fogjuk.

Apróhirdetések

Szakszerű sertésvágást vállalkoz. Tóth Sándor hentessegéd. Munkács-utca 3. 2—3
Eladó a Tökertben 1114 négyszögöl szőlő, kövesut mellett, pajtával. Cím a kiadoban. 2—3
Eladó nagy Singer varrógép. Keszikör-ut 26. 3—3
Hölgyek figyelmébe! Női és férfi kalap tisztítását, formálását a legújabb divat szerint vállalom. Kalapok és sapkák raktáron. Özv. Pézsesné Tóth-Honvéd-utca 2. 8-0
Egy két-három kenyeres dagasztóteknőt megvételre keresek. Balogh, Földi János-u. 9.
Angóra nyulak, egy zongoraszék és egy cimbalom elköltözés miatt eladó. Bem-u. 7.
Butorozott szoba kiadó. Petőfi-utca 11.
Eladó 100 liter bor. Kölesér-utca 17.
Szakképzett hentes házaknál sertésvágást vállalom. Deilinger, Kossuth-utca 12.
Bejárónőt keresek azonnalra. Özv. Antalné, Baross-tér 7.
Kiadó butorozott szoba, Honvéd-utca 2. U. o. eladó asztalsparhelt, nagy hus-daráló. 1—3
Kiadó egy szoba, konyha, előszoba. Mussolini-ut 14. 1—2
December első felében Aradra utazom. Fontos peres és perenkívüli ügyek elintézését vállalom. Hitler-u. 22.
Megvételre kerestek vashordók -200 litertől. „Arany” Ecetgyár.

December 10, 11, 12-én történik a lovak, öszvérek és fogatos járművek hatósági vizsgálata

A m. kir. 47. honvéd bevonulási központ értesítése alapján kiadott határozat módosításával a lószorozást 1942. december 10, 11 és 12. napjára tűzte ki a polgármester.

December 10-én délelőtt 8 órára kell elővezetni azokat a lovakat és fogatos járműveket, melyek tulajdonosainak neve A, B, C, Cs, D, E, F, G, Gy, H betűvel kezdődik.

December 11-én kell elővezetni azokat a lovakat, melyek tulajdonosainak a neve I, J, K, L, M, N, O betűvel kezdődik.

December 12-én kell elővezetni azokat a lovakat, melyek tulajdonosainak a neve P, R, S, Sz, T, U, V, Z, Zs betűvel kezdődik.

Pótosztályozás nem lesz, tehát minden ló és jármű a fenti három napon bemutatandó.

Eladó egy 500 kg-os tizedes mérleg és 3 drb. 50 cm-es átmérőjű betoncső. Bagosi Ferenc, Dobó-u. 1. — Ugyanott egy székér buzaszalmát megvételre keresek.